

Městská knihovna Hodonín

Městská knihovna Hodonín patří ke kulturním institucím s dlouhou tradicí. Již od roku 1921 využívají její služby občané Hodonína. Od roku 2003 je pověřena výkonem regionálních funkcí na území bývalého okresu Hodonín. Metodicky pomáhá 79 knihovnám regionu Hodonínska, Kyjovska a Veselska. Cílem našeho působení v rámci okresu je naplnění činností, které vedou k rozvoji knihoven v každé obci v rámci regionu, především kontinuita poskytovaných knihovnických služeb. Zřizovatelem je Město Hodonín, knihovna je jeho organizační složkou.

Činnost knihovny se řídí knihovním zákonem 257/2001 Sb. a zřizovací listinou, která byla schválena na základě usnesení zastupitelstva č. 1708 ze dne 22.10.2002. Dalším důležitým materiálem pro činnost knihovny je dokument MK ČR „Konceptce rozvoje knihoven v České republice 2021 – 2027 s výhledem do roku 2030“, která se stala východiskem pro plánování konceptce regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji na toto uvedené období.

Rok 2021 se v hodonínské knihovně nesl zejména v duchu určitého bilancování. V tomto roce jsme oslavovali sté výročí knihovny. Vrcholnou akcí byla oslava (5. 6. 2021) pro širokou veřejnost s bohatým programem uvnitř budovy i ve venkovním prostoru před knihovnou. Historickou tiskařskou dílnu Studio bez kliky, klauniádu Divadla Kufr, historický fotoateliér madam Lily Schmetterling, představení místního divadelního spolku Svatopluk a mnoho dalšího návštěvníkům představil a celým programem provedl herec Filip Cíl.

Klidová zóna

V rámci oslav knihovny byla slavnostně otevřena **Klidová zóna** v oddělení pro dospělé čtenáře. Moderní místo k trávení volného času, četbě nebo studiu. Nechybí v něm integrované USB porty v křeslech k dobíjení tabletů a mobilů, nebo zásuvky pro notebooky. Dále je tu i WiFi připojení a možnost poslechu audioknih z knihovního fondu, či vinilových desek z gramofonu. Slouží nejen k relaxaci uživatelům, ale jsou zde pořádány i přednášky pro různé věkové skupiny. Celý tento projekt byl financován zřizovatelem.

Pobočka Brandlova byla na konci roku 2021 vybavena **klimatizační jednotkou**, kterou využije personál i návštěvníci zejména v letních měsících.

Městská knihovna Hodonín zajišťovala veřejné knihovnické, informační a vzdělávací služby celkem pro 124 214 návštěvníků (59 658 fyzických návštěvníků knihovny, 64 556 návštěvníků on-line služeb). Knihovna je instituce, jejímž prostřednictvím je zajištěn svobodný přístup k informacím a elektronickým zdrojům. Kromě základní funkce poskytování tradičních knihovnických služeb nabízí prostor pro sdílení zájmů různých komunit. Knihovna poskytuje prostor pro aktivity jednotlivých skupin lidí a vyznačuje se spoluprací s místními organizacemi, institucemi a školami.

V současnosti zpřístupňujeme nejen tradiční tištěné dokumenty, ale nabízíme rozsáhlé množství kvalitních elektronických informačních zdrojů. Dále organizujeme přednášky, výstavní činnost a vzdělávací programy (Univerzita volného času, Virtuální univerzita třetího věku, kterou pořádáme ve spolupráci s Pražskou zemědělskou univerzitou).

Knihovna podporuje čtenářství napříč věkovými i sociálními skupinami obyvatelstva. Tak knihovna plní nejen funkci vzdělávací, ale i společenskou.

V roce 2021 jsme museli zvládnout a vyrovnat se s nejrůznějšími epidemiologickými nařízeními. Od úplného zavření knihovny, přes výdejní okénko až po bezkontaktní vracení a půjčování knih. Vše samozřejmě probíhalo za dodržení přísných hygienických pravidel – desinfekce rukou, roušky, rozestupy, počet osob na m2.

Zaměstanci knihovny se aktivně zapojili jako dobrovolníci při úklidu lokalit postižených tornádem, řada z nich pracovala také v očkovacím centru v Hodoníně zřízeném JMK.

Kontaktní centrum ProSenior

ProSenior v Městské knihovně Hodonín zajišťuje akce pro seniory, především pravidelné Hrátky s pamětí a Cvičení na židli a se židlí. Mimo tyto pravidelné akce se senioři účastní aktivně akcí knihovny například při oslavě 100 let knihovny na módní přehlídce „Hlavní postavy vystupují z knih“. ProSenior pořádá také přednášky a kreativní dílny. Mezi oblíbené přednášky patří zejména ty s tematikou zdraví – chiropraktik V. Laszló a moderní pomůcka na přivolání pomoci v nouzi SOS tlačítko Strážný anděl. Zajímavá byla i přednáška „Jak si vytvořit rodokmen“. K nejoblíbenějším akcím patří zájezdy za poznáváním zajímavých a krásných míst v naší vlasti, v roce 2021 to byly Luhačovice.

Zašívárna, ICT učebna, DigiLab, CoderDojo

V Městské knihovně Hodonín se od roku 2019 konají lekce programovacího klubu pro děti a dospívající mládež ve věku 7 – 17 let spolku **CoderDojo Česká republika z.s.**, který se pravidelně schází i v roce 2021. Kromě klubu CoderDojo se v knihovně od podzimu roku 2021 realizují také **lekce digitální gramotnosti** pro základní školy. Lekce stejně jako klub probíhají v **ICT učebně a DigiLabu** zároveň - otevřeném coworkingovém prostředí a jejich kapacita je zcela naplněna. Knihovna v roce 2021 rozšířila své moderní technologické služby i v online prostředí. Založila si svůj účet na platformě **Twitch** a na jaře a před vánoci uspořádala herní online turnaje v esportových hrách **LoL** a **Counterstrike**. V létě pak proběhl **Legoden** s workshopy s programovatelnou stavebnicí **LegoWeDo**. Děti si také chodí přímo do knihovny zahrát na **PlayStationu** do oddělení **Zašívárna**.

V roce 2021 bylo zmodernizováno a rozšířeno technické vybavení ICT učebny zakoupením 12 nových desktopů a 7 notebooků, 3D tiskárny a barevné velkoformátové tiskárny. Tuto technologickou aktualizaci finančně podpořily dotační tituly MK ČR, JMK a MPSV i příspěvek zřizovatele.

Modernizace a rozšíření služeb knihovny

Poskytování služby **NDK – DNNT (Národní digitální knihovna – Díla nedostupná na trhu)** - od začátku roku 2021 má každý registrovaný čtenář knihovny možnost využít službu Národní digitální knihovny. Díla nedostupná na trhu na základě Smlouvy o podmínkách zpřístupnění děl na trhu nedostupných uzavřené mezi Národní knihovnou České republiky a Městem Hodonín. Jedná se o dokumenty, které jsou dosud chráněny autorským zákonem (tj. neuplynulo 70 let od smrti všech autorů), ale nejsou již dostupné na knižním trhu.

Bylo také zprostředkováno uzavření smlouvy o spolupráci mezi společností Sun Drive Communications s.r.o. a Městem Hodonín na projektu „**Senior pas**“ formou poskytování 20% slevy na roční registrační poplatek pro držitele **Senior pasu** v Městské knihovně Hodonín a to na dobu neurčitou.

Od začátku roku 2021 mají také uživatelé možnost úhrady čtenářských poplatků za služby knihovny prostřednictvím **platebního terminálu** přímo na místě nebo formou **online plateb** z domova jako

služby platební brány společnosti **ComGate** a to díky zakoupení nového modulu **Platební brána** knihovnického systému **Tritius**.

Besedy a přednášky

Konají se v online prostředí a jsou uskutečňovány na platformě **Teams** díky licenci **Office 365 A1** v programu pro školy a vzdělávací zařízení společnosti Microsoft, o kterou jsme si zažádali v roce 2021 a získali ji zdarma.

Pro čtenáře s omezenou pohyblivostí byla v roce 2021 zavedena také **Donášková služba**.

Nový samoobslužný výpůjční pult

V říjnu 2021 byl do provozu zaveden nový samoobslužný výpůjční pult „**Selfcheck**“. Pomocí této nové technologie si mohou uživatelé sami půjčit a vrátit knihy i prodloužit výpůjčku. Zakoupení samoobslužného pultu bylo financováno z dotace MK ČR a z prostředků zřizovatele.

NEK – nový elektronický katalog

Od června 2021 slouží uživatelům knihovny k rychlému a snadnému vyhledání informací o dostupnosti dokumentů nový elektronický katalog NEK. Ten umožňuje aktivní samoobslužné operace ke zjištění stavu dokumentu a informace, zda měl čtenář již dokument vypůjčený v minulosti. Čtenáři se tak mohou lépe orientovat ve fondu knihovny a v katalogu si vyhledat potřebné informace nejenom o dokumentech, ale i o chystaných akcích a událostech. Navíc je také využíván jako zařízení pro nahlížení dokumentů nedostupných na trhu (DNNT), tedy pro poskytování přístupu čtenářům do DNNT.

Nový časopis Knihomol

Od května roku 2021 ho začala knihovna vydávat v elektronické podobě. Jedná se o dvouměsíčník, který informuje o novinkách ve fondu knihovny a přináší zprávy o aktivitách knihovny, rozhovory se zajímavými osobnostmi z řad zaměstnanců nebo lektorů, přednášejících či pozvaných hostů na konaných akcích a mnoho dalšího včetně anket, zábavných kvízů i hlavolamů.

Online přihlašování na Univerzitu volného času a víkendové kurzy

Od srpna roku 2021 mají účastníci kurzů pořádaných knihovnou možnost elektronického přihlášení přímo přes webové stránky knihovny v online režimu.

Další on-line aktivity

Knihovna fungovala a pořádala aktivity i v době uzavření, kdy přesunula svou činnost do on-line prostředí.

- **Večerní čtení s Petrou Braunovou** v rámci Března – měsíce čtenářů. Účast: 100 dětí + rodičů + učitelek.
- **On-line programy pro školy v rámci distanční výuky** (leden – květen 2021). Účast 1 751 žáků (z toho 1 669 realizovala pobočka)
- **Jak na on-line besedy** – 5 návodných webinářů (duben – květen 2021). Podíleli jsme se na uspořádání těchto webinářů ve spolupráci s KDK Jihomoravského kraje pod vedením předsedkyně Mgr. Heleny Hubatkové Selucké. Účast: 160 knihovníků z celé ČR.
- **Spisovatelé do knihoven** – besedy se spisovateli probíhaly 7 x v prostředí platformy Teams

- **Církev jako instituce se zaměřením na starověk, Hodonínské panství** – cyklus přednášek PhDr. Marka Vařeky v prostředí platformy Teams

Propagace

Webové stránky knihovny jsou pravidelně aktualizovány v souladu EN 301 549 V2 1.2 a standardem WCAG 2.1 a projektem **Blind Friendly Web**. Na jaře roku 2021 proběhl rozsáhlý audit o přístupnosti webové prezentace knihovny dle zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací – Zákon č. 99/2019 Sb., který provedla organizace TyfloCentrum Brno, o. p. s. Webové stránky slouží jako zdroj informací pro občany, včetně zrakově znevýhodněných a také pro knihovny našeho regionu. Prostřednictvím našeho webu je zajištěn přístup na nový katalog Tritius, který umožňuje nepřetržitý přístup uživatelům do svých čtenářských kont - <https://www.knihovnahod.cz/>. Knihovna je aktivní i na sociálních sítích – **Facebook** – 1228 sledujících, **Instagram** – 499 sledujících, **Twitch** - 121 sledujících a sdílí videa na **YouTube** kanále – 30 odběratelů.

O svých aktivitách a službách knihovna pravidelně informuje na stránkách regionálního tisku, na webu a sociálních sítích.

Při pořádání akcí spolupracujeme především se zřizovatelem, ale také s dalšími subjekty, v roce 2021 to bylo zejména:

- se zřizovatelem např. na projektu **Zdravé město – Dny zdraví**, seriálu **Besed pro seniory**
- s MAS Jižní Slovácko na projektu knihovny **Zakousněte se do knihy s Klárou a Jirkou**, na projektu **Den pro dětskou knihu**
- s MZK na projektu **Jižní Morava čte** na téma **Ted' to vidím jinak**
- s Galerií výtvarného umění v Hodoníně na pořádání výstav v **Galerii Vednevnoci**
- s Domem kultury v rámci **Hodonínského kulturního léta**
- s Masarykovým muzeem na lekcích UVČ a historických přednáškách
- s mateřskými, základními a středními školami v místě – GOAH, SŠPU, ISŠ, soukromou základní školou Na pohodu – knihovnické lekce, lekce digitální gramotnosti, interaktivní besedy se spisovateli a výtvarníky
- se ZUŠ Hodonín na hudebních vystoupeních žáků v rámci akcí, které knihovna pořádá
- Centrum pro rodinu a sociální péči Hodonín, z.s. např. na akci **Pro Vlaštovku do Santiaga de Compostely**
- Středisko volného času, **Legu** workshop s příměstským táborem
- Česká televize, online beseda **Historie televizního vysílání, Propaganda v Československé televizi, Totalitní seriály**. Společná akce se studentem GOAH Tomášem Kotzianem k výročí 17. listopadu 1989
- **SONS** - školení zaměstnanců pro přímý kontakt s osobami se specifickými potřebami a v základních pravidlech komunikace s handicapovanými uživateli se zaměřením na nevidomé a slabozraké osoby

V roce 2021 byla zahájena aktivní spolupráce na pořádání přednášek i herních turnajů se středoškolskými studenty, zejména z **GOAHu**. Jako dobrovolníci např. sami zorganizovali, vysílali a moderovali online esportové turnaje na streamovací platformě **Twitch**, kterou stále aktivně udržují a vysílají na ní herní přenosy pro diváky. Do osvětové spolupráce se zapojil **Tomáš Kotzian** – student GOAH, přednáškami k významným historickým výročím jak v živém vysílání na IG profilu knihovny tak

na besedách přímo v knihovně. Studenti **SŠPU Hodonín** vystavovali v průběhu roku svoje výtvarné práce v **Galerii Vednevnoci** a výstavním sále knihovny.

Financování

Jako organizační složka je financována z rozpočtu svého zřizovatele a na výkon regionálních funkcí je dotována z rozpočtu JMK prostřednictvím Moravské zemské knihovny z Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven v JMK. Knihovna však využívá také dalších možností financování své činnosti z různých dotačních programů a sponzorských darů od celé řady místních firem.

V roce 2021 získala Městská knihovna Hodonín zdroje na financování z následujících projektů:

- z Ministerstva kultury ČR v rámci programu VISK 3
  - Zefektivnění půjčovných služeb – samoobslužné půjčování
  - Modernizace ICT učebny v knihovně
- z Ministerstva kultury ČR v rámci dotačního řízení Knihovna 21. století
  - 100 letá dáma MĚK Hodonín
  - Knihy do ouška
- z Jihomoravského kraje
  - na výkon regionálních funkcí - z Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven v JMK
  - na činnost kontaktního centra ProSenior - z programu Podpora rodinné a seniorské politiky na úrovni obcí
- z MAS Jižní Slovácko - projekt Zakousněte se do knihy s Klárou a Jirkou, projekt Den pro dětskou knihu
- z MPSV
  - z dotačního programu MPSV – „NDT“ Obec přátelská rodině a seniorům

Na oslavy 100 let výročí založení knihovny přispěly kromě zřizovatele a MK ČR v rámci dotačního řízení Knihovna 21. století také tyto **sponzoři**: KLIMABOTT s.r.o., Tritius Solutions a.s., DUFI – Vladimír Dufek, SMERO, spol. s.r.o., MONTGAS, a.s., Net-Connect s.r.o., JOSEF RAISKUB, Korelis, s.r.o., STAVEBNÍ FIRMA PLUS s.r.o., Jan Krošlák, VAG s.r.o., Pavel Dobrovský – BETA s.r.o., Sun Drive Communications s.r.o., Cosmotron Bohemia, s.r.o.

Náš časopis **Knihomol** podporuje firma MORAM CZ, s.r.o.

Pořádání předvánočního víkendového esportového turnaje ve hře **Counterstrike** financovali tyto **sponzoři**: ELVOREV s.r.o., FORPLAST SYSTEMS s. r. o., Fortaco s.r.o., ENAPO OBCHODNÍ a.s., PROG4 s. r. o., VISTA car s.r.o., COMIMPEX spol. s r.o.

Akce pro veřejnost

- Kulturní akce pro veřejnost: 109 akcí, 2 390 návštěvníků
- Vzdělávací akce pro veřejnost: 367 akcí, 5 287 návštěvníků
- Ostatní akce, kde knihovna není hlavním pořadatelem: 21 akcí, 364 návštěvníků

Další významné akce

- **Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka** – pasování jednotlivých tříd na čtenáře (červen – říjen 2021) v dětském oddělení a na pobočce Brandlova. Účast: 260 prvňáčků.

- **Škvrňata a batolata do knihovny natotata** - v rámci projektu S knížkou do života (Bookstart) jsme ve spolupráci s lektorkou, místní ochotnickou herečkou, připravili program pro nejmenší a jejich maminky (říjen 2021). Účast: 45 maminek a dětí.
- **Jižní Morava čte** – knihovna připravila programy k tématu projektu **Ted' to vidím jinak** pro třídy místních ZŠ a víceletého gymnázia (září – říjen 2021). Třídy se zapojily i do vyhlášené soutěže, přičemž třída ZŠ Vančurova pod vedením Mgr. Petry Trýskové získala 3. místo za práci **Covid našima očima**. Účast: 303 žáků.
- **Noc s Andersenem** – po opakovaném odkládání proběhla akce online na téma zvířata (listopad).
- **Spisovatelé do knihoven** – společný projekt Asociace spisovatelů, knihoven z celé ČR a desítky současných autorů a autorek. Proběhla prezentace 10 autorů.
- **Výtvarné sympozium - Kresba pravou mozkovou hemisférou – víkendový kurz** – projekt financovaný z dotačního programu MPSV – „NDT“ Obec přátelská rodině a seniorům pro širokou veřejnost se zájmem o výtvarné umění
- **Seriál Besed pro seniory** - společný projekt zřizovatele – odboru sociálních věcí a školství a městské policie financovaný z dotačního programu MPSV – „NDT“ Obec přátelská rodině a seniorům – cyklusů přednášek na téma bezpečí seniorů
- **Charitativní online víkendové esportové turnaje v LoL** - během turnajů, ale i mimo ně, bylo možno formou finančních darů přispívat na veřejnou sbírku pro handicapovanou dívku Sofinku
- **Zapojení se do projektu Udržitelnost v knihovnách** - V letech 2021-2022 je hlavním tématem knihoven udržitelnost, tedy **Cíle udržitelného rozvoje formulované Organizací spojených národů**. Knihovna se zapojila na konci roku 2021 pořádáním aktivit na podporu udržitelnosti a vytvořením projektu na jejich pokračování v dalším roce, včetně oslovení spolupracujících subjektů na dotačních programech

Výstavní činnost

Umělecké výstavy a vernisáže jsou nedílnou součástí knihovny.

Mezi nimi byly například:

- **Z poslední pozice** – výstava mladé hodonínské autorky Sáry Rzesutkové
- **Kde jsou kořeny, radost ze života** – výstava Anastázie Šalenové – malba
- **Matrice** – výstava Františka Hodonského – malba, grafika, plastika

Statistické údaje za rok 2021

- zaměstnanci: 16,9 přepočtený stav
- roční přírůsteky knihovního fondu:
  - knihy – 3 820
  - periodika – 128 exemplářů
  - zvukové knihy – 483
  - e-dokumenty - 710 stažených knih
  - výměnné fondy – 1 000 svazků
- počet návštěvníků: 124 214, z toho 59 658 fyzických návštěv
- registrovaní uživatelé: 3 985, z toho 1 344 dětí do 15 let
- výpůjčky: 107 752 svazků
- meziknihovní výpůjční služba: 558 vyřízených požadavků

- elektronické služby: 48 952 862 návštěv webové stránky knihovny, 64 556 návštěvníků on-line služeb, 357 výpůjček e-dokumentů,
- regionální služby v číslech:
  - vzdělávání knihovníků – 3 semináře
  - poradenská a konzultační činnost – 825 konzultací včetně metodických návštěv